

Základní pojmy dynamiky tekutin

Proudění [tekutiny](#) je [pohyb](#) tekutiny v jednom směru.

Proudění z hlediska časového průběhu může být:

1. [stacionární \(ustálené\)](#) - proudění, při němž se v daném místě tekutiny nemění její [rychlost](#) v závislosti na čase
2. [nestacionární](#) - prouděním, u něhož se v daném místě tekutiny rychlost v závislosti na čase mění

Pohyb [částic](#) tekutiny se popisuje pomocí **proudnic**:

PROUDNICE JE TAKOVÁ MYŠLENÁ ČÁRA, ŽE TEČNA SESTROJENÁ V JEJÍM LIBOVOLNÉM BODĚ URČUJE SMĚR RYCHLOSTI POHYBUJÍCÍ SE ČÁSTICE TEKUTINY.

Každým bodem [kapaliny](#) prochází právě jedna proudnice, proudnice se neprotínají.

Proudnicе uvidíme, nasypane-li do proudící vody jemný prášek, drobné kousky trávy nebo listí,
...

Proudnicе nejsou pro popis proudící tekutiny stěžejní - ale pomocí proudnic si lze v dalších částech fyziky představit [siločáru](#) elektrického [pole](#), [magnetickou indukční čáru](#) [magnetického pole](#),
...

Proudová trubice (vlákno) jsou ty proudnicе, které procházejí body uzavřené křivky v tekutině; tekutina prochází (proudí) pouze podstavami proudové trubice, pláštěm neprochází.

Proudovou trubici si lze představit tak, že to je prostorový útvar, který vytvoří voda procházející určitou uzavřenou křivkou. Vložíme-li do proudící vody např. prstýnek, vytvoříme proudovou trubici, která bude ohraničená tím prstýnkem.

Dále lze proudění rozdělit na:

1. [laminární](#) - proudění při malých rychlostech proudící tekutiny; vrstvy tekutiny se po sobě pravidelně posouvají, obraz proudnic zůstává v čase stejný; vektory rychlosti v jednotlivých vrstvách kapaliny jsou navzájem rovnoběžné
2. [turbulentní](#) - vzniká z proudění laminárního při zvětšení rychlosti proudící tekutiny; proudnicе se rozpadají a víří, tj. jejich obraz není v čase konstantní

Rozdíl mezi laminárním a turbulentním prouděním je vidět na tenkém svazku dýmu. Leží-li např. na popelníku zapálená cigareta a [vzduch](#) v okolí je v [klidu](#), tvoří cigaretový dým nejdříve laminární proudění - jednotlivé proudy stoupají „vzájemně rovnoběžně“. Po dosažení určité výšky se proudy začnou rozpadat, vířit, zamotávat se - proudění se stalo turbulentním.

Při proudění mohou částice měnit i vzájemnou polohu vůči sobě - proto je pohyb tekutin složitější než pohyb [tuhého tělesa](#).

© **Encyklopedie Fyziky** (<http://fyzika.jreichl.com>); **Jaroslav Reichl, Martin Všeticka**

Licence <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> zakazuje úpravy a komerční distribuci.